

Temats: perioda forma.

Iegaumē!

Periods ir mūzikas forma. Perioda formā visbiežāk ir sacerētas tautasdziesmu melodijas, bērnu dziesmas, kora dziesmas. Retāk šo formu var sastapt solodziesmās ar pavadījumu un instrumentālajā mūzikā.

1. Papildini tekstu!

Mūzikas teksta mazāko vienību sauc par _____

Ja divi motīvi apvienojas, tad veidojas _____

Divas frāzes veido _____

Periods visbiežāk sastāv no astoņām _____

Periodā ietilps divi _____ un četras _____

Periodu atzīmē ar burtu _____

2. Izdziedi ar notīm ukraiņu tautasdziesmu un izpildi ritma pavadījumu ar plaukstām!

Украинская народная песня "Гванчику-бюлданчику"

The image shows a musical score for a Ukrainian folk song. It consists of two systems of music. The first system has a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 2/4 time signature. The melody is written on a single staff, and the rhythm is indicated by a series of vertical lines on a staff below it. The second system also has a treble clef, a key signature of one flat, and a 2/4 time signature. The melody is written on a single staff, and the rhythm is indicated by a series of vertical lines on a staff below it. The score ends with a double bar line.

3. Aplūko nošu rakstu un atbildi uz šādiem jautājumiem:

Kāda mūzikas forma? _____

No cik teikumiem sastāv? _____

Cik frāzes? _____ Cik motīvi? _____

Kuras frāzes ir vienādas? Atzīmē atbilstošo frāžu secību!

a, b, c, a

a, b, a, c

a, a, b, c

Kuri motīvi ir vienādi? _____

4. Atzīmē nošu rakstā frāzes, teikumus un perioda beigas.

Iezīmē atbilstošā vietā:

✓ ķeksīti ' komatiņus un // divas slīpsvītriņas!

5. Saceri tautasdziesmai ritma pavadījumu ar šādu frāžu secību: a, b, a, c

Iegaumē!

Ja dziesmai ir vairāki panti ar nemainīgu melodiju perioda formā, tad to sauc par **pantu jeb strofu formu**. Atbilstoši dziesmas pantiem šo formu atzīmē šādi: **A A A A A**

6. Aplūko nošu piemēru. Uzraksti, kāda mūzikas forma un kā apzīmē ar burtiem?

14. DIV' PĻAVIŅAS ES NŌPĻĀVU

Jautri, paātri

1. Div' pļaviņas es noplāvu sarķānā - i ābo - liņ',
div' pļaviņas es noplāvu sarķānā - i ābo - liņ'.

2. Dod, Dieviņi, siltu sauli,
Labu vēju kaltējot.

3. Pati māku sienu pļauti,
Pat' izkapti asināt.

4. Tik vien lūdzu tautu dēlu,
Lai sameta kaudzītē.

Iegaumē!

Ja periods sastāv no 8 taktīm, tad to sauc par **kvadrātiskas uzbūves periodu** (2 teikumi, 4 frāzes, 8 motīvi). Ja periodā ir vairāk vai mazāk taktis, kas veido paplašinātu vai sašaurinātu periodu, to dēvē par **nekvadrātiskas uzbūves periodu** (2 teikumi, 5 frāzes, 10 motīvi).

7. Izdziedi divas latviešu tautasdziesmas: *Bēdu, manu lielu bēdu*, un *Mazs bij' tēva novadiņis*.

Aplūko abu tautasdziesmu melodiju pierakstu!

Kura melodija ir kvadrātiskas uzbūves, kura – nekvadrātiskas uzbūves?

Kāpēc?

Kurai melodijai ir mainīgs taktsmērs?

Vai taktsmērs ir regulāri vai neregulāri mainīgs?

BĒDU, MANU LIELU BĒDU

Latviešu tautasdziesma

The image shows the musical notation for the Latvian folk song "Bēdu, manu lielu bēdu". It consists of two staves of music in a 2/4 time signature. The first staff contains the first four measures of the melody, with lyrics "1. Bē - du, ma - nu lie - lu bē - du, es par bē - du ne - bē - dāj'." The second staff contains the next four measures, with lyrics "5. Ram - tai, ram - tai, ra - di - ri - di, rī - di, ram - tai - rī - di, ral - la - lā." The notation includes treble clefs, a key signature of one flat (B-flat), and various musical symbols such as notes, rests, and bar lines. Chord symbols (F, C, C7, Bb) are placed above the notes to indicate the harmonic structure.

MAZS BIJ' TĒVA NOVADIŅIS

Latviešu tautasdziesma

1. Mazs bij' tē - va no - va - di - ņis, bet di - že - ni
tu - rē - jās. Mazs bij' tē - va no - va - di - ņis, bet di - že - ni
tu - rē - jās, bet di - že - ni tu - rē - jās.

The musical score is written in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). It consists of three staves. The first staff begins with a 3/4 time signature, followed by a 2/4 time signature, and ends with a 3/4 time signature. The second staff begins with a 4-measure rest, followed by a 2/4 time signature, and ends with a 3/4 time signature. The third staff begins with an 8-measure rest, followed by a 2/4 time signature, and ends with a 4/4 time signature. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllable placement.

8. Atkārto nošu apzīmējumus ar burtiem!

F___

C___

E___

D___

B___

G___

A___

Mācies spēlēt latviešu tautasdziesmai *Bēdu, manu lielu bēdu* pavadījumu pēc dotajiem burtiem. C7 ir Dominantes septakords (D7)